

Dönem : 1
Toplantı: 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 234

İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/273)

18 Haziran 1962

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

«Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifi» miz gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin ifasını derin saygılarımızla rica ederiz.

İstanbul Milletvekili	Sivas Milletvekili	Aydın Milletvekili	Erzincan Milletvekili
<i>Coşkun Kırca</i>	<i>Cevad Odyakmaz</i>	<i>Orhan Apaydın</i>	<i>Sadık Perinçek</i>

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifi

GENEL GEREKÇE

Anayasanın 127 nci maddesinin 3 ncü fıkrası, «Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi kanunla düzenlenir.» demektedir.

Bu özel kanunun, Sayıştaya bâzı munzam vazifeler veren bir kanun olamayacağı; Sayıştay denetlemesinin, Anayasanın aynı maddesinin 1 nci fıkrasıyla genel ve katma bütçeli dairelere hasredilmiş olmasından açıkça anlaşılmaktadır. Kaldı ki Kamu İktisadi Teşebbüslerinin denetlenmesinin teknik bakımdan farklı bir mahiyet taşıması da bunu gerektirmektedir.

Anayasanın 127 nci maddesinin 3 ncü fıkrası, Temsilciler Meclisi Genel Kurulunda bir önergeyle teklif edildiği şekliyle, teşriî denetlemenin Türkiye Büyük Millet Meclisi «adına» yapılabileceği yolunda bir hüküm ifade ediyordu. Bu hüküm, Temsilciler Meclisi Anayasa Komisyonunca, bu fıkra yeniden kaleme alınırken değiştirilmiş ve teşriî murakabenin yasama organına bağlı bir kurul tarafından onun adına yapılması mecburiyetini istilzam eden «adına» kelimesi metinden çıkarılarak, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin, herhalde, yasama organınca bizzat denetleneceğini gösteren bir ibare konulmuştur. Komisyonun teklif ettiği bu metin de Genel Kurulca kabul edilmiştir. Diğer taraftan, aynı maddenin 1 nci fıkrasında, Sayıştayın genel ve katma bütçeli daireler üzerinde yapacağı denetimin yasama organı «adına» olacağı açıkça belirtilmiştir. Aradaki bu fark da, durumu izah etmeye kâfi gelir.

Gerçekten, kamu iktisadi teşebbüslerinin denetimi, bu teşebbüsler hakkında yasama organı önünde siyasi sorumluluğu taşıyan Bakanlar Kurulunun ve Bakanların bu teşebbüsleri denetliyecek olan (ve halen, Umumi Murakabe Heyeti adını taşıyan) kuruldan bâzı murakabe faaliyetlerinde bulunmasını talebetmelerini gerektirebilir. Kamu iktisadi teşebbüslerinin denetiminin merkezî en yüksek icra organı seviyesinde ve ona bağlı olarak yer alacak bir kurul tarafından yapılmasındaki idari ve teknik zaruretler, böyle bir kurulun teşkilini gerektirirken; bu kurula muvazi olarak bir de yasama organına bağlı ayrı bir kurulun kurulması lüzumsuz olur. Merkezî en yüksek icra organına bağlı olarak vazife görecek böyle bir kurulun, aynı

zamanda, Hükümetçe kamu iktisadi teşebbüsleri hakkında güdülen fiyat, istihsal, yatırım ve sair konulardaki siyasetin tatbikatının icaplarının yerine getirilip getirilmediğini denetlemek vazifesi ile de teşhiz edilmemesinin gerekebileceği düşünülürse; böyle bir vazifenin yasama organına bağlı bir kurula verilemeyeceği de anlaşılır. Bu sebeplerle bu kanun teklifi, Umumi Murakabe Heyetinin yeniden Başbakanlığa bağlanmasını öngörmüştür. Bu, Anayasanın 127 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının yukarıda izah edilen muhtevası muvacehesinde, aynı zamanda, Anayasanın 5 ve 6 ncü maddelerinde yer alan fonksiyonlar (kuvvetler) ayrılığı ilkesinin icaplarından biridir.

Bununla beraber, Umumi Murakabe Heyeti, her ne kadar, kamu sektörü politikasının mutalarını, denetimine esas olmak üzere, icra organından alacak ve onun talebedeceği murakabe faaliyetini de - kanunen muntazaman yapacağı denetten ayrı olarak - yapmak durumunda bulunabilecek ise de; bu kurulun, her hâlükârda, bütün murakabe faaliyetinde yersiz baskı ve tesirlerden masun olarak çalışması da, bizzat icra organının hakikati öğrenmesi ve kendi siyasetinin başarı derecesini ölçebilmesi bakımından zaruridir. Ancak, bunun çaresi, bu kurulu, fonksiyonlar ayrılığı ilkesine rağmen yasama organına bağlamak olmayıp, Umumi Murakabe Heyeti üyelerinin kanuni statülerinde, zatişleri konusunda gereken teminata sahip kılınmalarını sağlamaktır. Bu husus ise, bu kanun teklifinin konusunun dışında kalmaktadır.

Öte yandan; bu kanun teklifi, 17 Haziran 1938 tarihli ve 3460 sayılı Kanunun derpiş ettiği teşriî murakabeye nisbetle çok daha tam ve geniş bir teşriî murakabeyi öngörmektedir. Gerçekten, 3460 sayılı Kanunla kurulan Umumi Heyet, bir kısım teşriî organ üyeleriyle idari mekanizmanın mensuplarından kurulduğu halde; bu kanun teklifi, Anayasanın sarih emrine uymak suretiyle, kamu iktisadi teşebbüslerinin murakabesinde yasama organını her iki kanadıyla ve tam olarak görevlendirmiştir.

Madde Gerekçeleri

Madde 1. — Bu madde ile, bir Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu kurulmaktadır. Anayasada, bu tarz karma komisyonların teşkilini engelliyen hiçbir hüküm olmadığına; aksine, bütçe konusunda böyle bir komisyonun bizzat Anayasa tarafından kurulmuş olduğuna bu vesileyle işaret etmek lâzımdır.

Bu Karma Komisyonun kuruluşunda, Millet Meclisi ile Cumhuriyet Senatosunun karşılıklı oranları üye tamsayısı miktarlarına göre tesbit edilirken, aynı zamanda, Anayasanın 85 ncü maddesinin siyasi parti gruplarının kuvvetleri oranında temsili gerektiği yolundaki âmir hükmüne de uyulmuştur.

Madde 2. — Bu madde ile, Karma Komisyonun, diğer komisyon başkanlık divanlarına nisbetle, özel yetkileri olan Başkanlık Divanı düzenlenmektedir.

Madde 3. — Bu madde ile, Anayasanın bütçe konusunda vazettiği sisteme muvazi bir teşriî murakabe esası tesbit edilmiştir.

Denetleme, pek tabii olarak, eskiden de olduğu gibi, ibra kararları yoluyla ve bir genel görüşme şeklinde olacaktır.

Madde 4. — Bu madde ile, bu kanun teklifinin hedef tuttuğu Kamu İktisadi Teşebbüsleri tarif edilmektedir.

Bu tarifin, teşriî murakabenin şümülünün tesbiti bakımından zaruri olduğu muhakkaktır. Filhakika, idarecilik ve işletmecilik noktai nazarından, mefhum olarak, İktisadi Devlet Teşebbüsleri ile Kamu İktisadi Teşebbüsleri birbirinden ayrılabilir. Kamu sektörünün reorganizasyonu konusunda bazı çalışmalar yapıldığı ve bu çalışmalar sonunda bir kanun tasarısının sevk edileceği bilinmektedir. İdari ve teknik zaruretlere, bu tasarının, kamuya aidolmakla beraber, bazı kurumların bu reorganizasyonun dışında tutulması veyahut ayrı tanzim şekillerine bağlanması tarzında bir esas kabul etmesini gerektirebilir. Kaldı ki zaman içinde değişen ihtiyaçlar bu gibi esasların da değişmesini gerektirebilir. Ancak, Anayasanın 127 ncü maddesinin 3 ncü fıkrasının kastettiği denetimin, kamu fonlarıyla kurulu bütün teşebbüslerin ve kamu fonlarıyla kurulmasa bile bazı kamu yetkileri kullanan ve kamu hizmetleri gören özel kanunlarla kurulmuş kurumların

denetlenmesini de içine aldığı şüphesizdir. İşte, bu sebeptendir ki bu maddede, Kamu İktisadi Teşebbüsünün teşriî murakabe bakımından tam ve şâmil bir tarifi verilmiştir.

Bu tarif sayesinde, bu kanun teklifinde derpiş edilen denetime, kamu yetkilerine sahibolan Merkez Bankası gibi teşekküller tâbi olacağı gibi; kamu otoritesini haiz olarak sosyal hizmetlerde bulunan İşçi Sigortaları Kurumu gibi teşekküller de bu denetime tâbi tutulacaklardır.

Bu kanun teklifinin, kamu fonlarıyla kurulmuş teşebbüs ve kurumlar üzerinde ön gördüğü denetimden sadece, üniversitelerin, Devlet Radyo - Televizyon İdaresinin, mahallî idarelerin ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının yani ticaret ve sanayi odalarıyla borsaların ve benzeri odalarla esnaf teşekküllerinin kurdukları kurumlar ve teşebbüsler istisna edilmiştir. Bu istisna, bu teşebbüs ve kurumları kuran teşekküllerin ve idarelerin Anayasa ile tanınmış olan özelliklerinin bir sonucudur. Gerçekten, özerk teşekküllerin özerklik vasfı, bunların kendi kurdukları teşebbüs ve kurumları da bizzat denetlemelerini gerektirir. Bununla beraber, bunlar hakkındaki yasama organları denetimi, genel teşriî denetim yollarına başvurmak suretiyle yapılabileceği gibi; Anayasanın 94 ncü maddesinde derpiş edilen millî bütçe yoluyla da yapılabilecektir. Ayrıca, bu kanun teklifinde derpiş edilen Karma Komisyonun da bunlar hakkında gereken malûmatı talebetmesi - ve ibra konusu olmamakla beraber - bunlar hakkındaki raporların da Yasama meclislerindeki genel görüşmede ele alınması mümkündür.

Madde 5. — Bu madde ile, 3460 sayılı Kanunda derpiş edilen umumi heyet, artık hiçbir görevi kalmadığından kaldırılmaktadır.

Madde 6. — Bu madde ile, Umumi Murakabe Heyeti, eskisi gibi, Başbakanlığa bağlanmaktadır. Bu vesileyle, genel gerekçedeki mülâhazalar, burada da aynen tekrarlanır. Ancak, heyetin adı Yüksek Denetim Kurulu olarak değiştirilmektedir.

Madde 7. — Bu madde ile, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Umumi Heyeti kaldırılmıştır.

Madde 8. — Bu madde ile, Elektrik Etüt İşleri Dairesi Umumi Heyeti kaldırılmıştır.

Geçici madde — Bu madde ile, işbu kanun teklifiyle kaldırılan mevzuat yürürlükte iken muamelesi tamamlanmamış rapor, bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının bu teklifte derpiş edilen Karma Komisyonca derhal ele alınması ve bu maksatla, Karma Komisyonun ilk seçiminin toplantı yılının başı beklenmeden yapılması hükme bağlanmıştır.

Madde 9. — Bu madde, yürürlüğe giriş tarihini göstermektedir.

Madde 10. — Bu madde ile, yürütme mercileri gösterilmiştir. Kanun teklifinin bâzı maddeleri Türkiye Büyük Millet Meclisi, bâzı maddeleri ise Bakanlar Kurulunca yürütüleceğinden, her iki organ da bu maddede zikredilmiştir.

Uzun vâdeli plânın yürürlüğe konması ve bütünlüğünün korunması hakkında kanun teklifi, T. B. M. Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifi ve kamu iktisadi teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifini incelemek üzere kurulu Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi

Uzun vâdeli plânın yürürlüğe konması ve bütünlüğünün korunması hakkında kanun teklifi, T. B. M. M. Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifi ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin T. B. M. M. nce denetlenmesinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifini incelemek üzere kurulu

2 . 7 . 1962

Geçici Komisyon

Karar No. : 4

Esas No. : 2/273

Yüksek Başkanlığa

Uzun vâdeli plânın yürürlüğe konması ve bütünlüğünün korunması hakkında kanun teklifi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifi ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifini incelemek üzere Kurulu Geçici Komisyon, 29 Haziran 1962 günü Birleşiminde, İstanbul Milletvekili Coşkun Kırcı, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in 18 Haziran 1962 tarihli Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifini, Hükümet adına Sanayi Bakanı ile Maliye Bakanlığı temsilcilerinin, ve ayrıca, Yüksek Murakabe Heyeti temsilcilerinin huzuruyla incelemiş ve aşağıdaki hususları kararlaştırmıştır:

Komisyonumuz, kanun teklifinin genel gerekçesinde yer alan mütalâalara aynen iştirak etmektedir. Bu münasebetle, Yüksek Murakabe Heyeti veya onun yerini alacak olan kurul veya makamın mensuplarına, İktisadi Devlet Teşekküllerinin reorganizasyonu ile ilgili kanun tasarılarında zat işleri hususunda gereken teminatın tanınacağına dair Sanayi Bakanının beyanlarına, Komisyonumuzun memnuniyetle ittila kesbeyletiğini belirtmek lâzımdır.

Komisyonumuz, 1 nei maddeyi gerekçesiyle birlikte ve bâzı önemsiz değişikliklerle kabul etmiştir. Madde metninde, oranların yüzde olarak hesaplanacağı belirtilmiş ve ayrıca, siyasi parti gruplarının gösterecekleri adaylar ile siyasi parti grubu mensubu olmayanlardan gösterilen adaylar için ayrı ayrı seçim yapılacağı zikredilmiştir; bu suretle, seçim sonucunun Anayasanın 85 nei maddesinin icaplarına uygun olarak selâmetle cereyanı için munzam bir teminat getirilmiş olmaktadır.

Komisyonumuz, 2 nei maddeyi, raportör seçimiyle Alt - Komisyon kurulmasını ihtiyari hale getirerek ve ayrıca, Alt - Komisyondan gerek iktidarın, gerek muhalefetin temsil edilmesinin esasen mevcut bir teamül oluşunu nazarı itibara alarak 3 neü fıkrasını çıkarmak suretiyle kabul etmiştir.

Komisyonumuz, 3 neü maddeyi, denetleme prosedürünün işlemlerini kolaylaştıran ve maksadı daha iyi ifade eden değişikliklerle kabul etmiştir. Komisyonumuz, yasama organının cezai veya malî sorumluluk konusunda görüş beyan etmesini, kamu iktisadi teşebbüslerinin gereken sühulet ve çabuklukla çalışması bakımından çok mahzurlu mütalâa etmiş ve esasen, bu konuda yasama organınca ifade edilmesi derpiş edilen görüşlerin fonksiyonlar (kuvvetler) ayrılığı ilkesi gereğince iera organını da, kaza organını da bağliyamıyacağı nazarı itibara alınarak, madde bu yolda tâdil edilmiştir. Bu vesileyle, Anayasada mevcut bir yetki olduğu için Karma Komisyona verilen mahallinde araştırma yapabilme yetkisinin, ancak çok zaruri olan hallerde ve imsakle kullanılmasının, kamu sektörünün çalışmasında teşebbüs fikrinin hâkim olabilmesi bakımından büyük ehemmiyeti olduğuna dikkati çek-

mek gerekmektedir. Bundan başka, bu maddede, her iki Yasama Meclisinde derpiş edilen genel görüşmenin nev'i şahsına munhasır bir genel görüşme olduğu; zira, genel görüşmelerin, kaideten, her hangi bir oylamayla sonuçlanamamasına rağmen; bu şıkta, denetlemenin müeyyidesini sağlamak bakımından, bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının onaylanması veya onaylanmaması yolunda kararlar alınması sisteminin kabul edilmesinde zaruret görüldüğü belirtilir.

Komisyonumuz, 4 ncü maddenin gerekçesine aynen katılmaktadır. Bu madde de, maksadı daha iyi ifade eden bâzı değişikliklerle kabul edilmiştir. Bu vesileyle, maddenin ilk ve son fıkraları muvacehesinde, meselâ, sermayesinin % 40 ını Devletin veya Sümerbankın ve % 10 unu da bir belediye-nin vermiş olduğu bir kurumun, bu kanunla öngörülen denetime tâbi olacağı belirtilir. Bu vesileyle, bu maddede, «sermaye» teriminin sadece ticari ve malî anlamında değil; en geniş iktisadi anlamında kullanıldığını belirtmek lâzımdır. Bunun gibi, sadece yarısı kamuya ait kurumların yasama denetimine tâbi tutulmasının ve bunun için kıstas olarak kamuya ait sermayenin yarıdan fazla olması ölçüsünün kabul edilmemiş olmasının sebebi, Anayasamızın sosyal Devlet ilkesi muvacehesinde, kamu menfaatinin özel menfaatten, bilhassa yasama organının hakikatleri bu konuda eksiksiz bilmesindeki zaruret bakımından, üstün oluşudur. «Sermaye» terimi yerine «ödenmiş sermaye» teriminin kullanılması ise, özel kişilerin nominal sermaye olarak iştirakleri yarıdan fazla olduğu halde; fiilen özel kişilerce ödenmiş olan sermayenin, fiilen kamu tarafından ödenmiş sermayeden az veya ona eşit olması halinde, böyle bir teşebbüsün yasama denetiminden kaçırılmasını önlemek içindir.

Komisyonumuz, metne, 5 nei madde olarak yeni bir madde eklemiş ve bu madde, Anayasamızın 127 nei maddesine uygun olarak, Sayıştay denetimiyle kamu iktisadi teşebbüslerinin yasama organınca denetimi arasındaki sınırı sarîh olarak çizmiştir.

Komisyonumuz, metne 6 ncı madde olarak da bir madde ekliyerek, umumi heyetleri Ticaret Kanununa veya Türk Standardları Enstitüsü gibi özel kanunlarına tâbi kurumların umumi heyetlerinin, yasama organı ibra kararı vermediği takdirde ibra kararı veremeyeceklerini; ancak, yasama organı ibra kararı verse bile, bunların ibra kararı vermeye mecbur olmayacaklarını, umumi hukuk ilkelerine uygun olarak, hükme bağlamıştır. Ticaret Kanununa tâbi umumi heyete sahip kamu vasıflı şirketlerden Denizcilik Bankası gibi bâzıları reorganizasyon kanununa tâbi olacak ve bu tip kamu işletmesi bırakılmıyacaksa da, yine de bu kanuna giren bâzı umumi heyetlerin Ticaret Kanununa tâbi olarak çalışması mümkün olabilecektir; bu itibarla, bu madde geçici bir madde olarak sevk edilmemiştir.

Komisyonumuz, 6 ncı maddeyi, 23 sayılı Kanun çıkarken yapılmış bir yanlışlığı tashih maksadiyle, 3460 sayılı Kanunun 24 ncü maddesinden de metinde bahsetmek suretiyle, 7 nei madde olarak kabul etmiştir.

Komisyonumuz, 5 ncı maddeyi, limitet ve anonim şirket haline getirilme hususunu, Bakanlar Kurulu kararı yerine Bakanlar Kurulunun getireceği bir tasarı yoluyla kanun ile yapılabilecek bir işlem telâkki ederek bu istikamette tadil etmiş ve 8 nei madde olarak kabul etmiştir.

Komisyonumuz, 7 ncı maddeyi 9 neu madde ve 8 ncı maddeyi de 10 neu madde olarak aynen kabul etmiştir.

Komisyonumuz, metne 11 nei madde olarak bir madde eklemiş ve bu madde ile, Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğünün kuruluşuna dair 24 Mart 1950 tarihli ve 5659 sayılı Kanunla vaz'edilmiş olan, eski Türkiye Büyük Millet Meclisinin Bütçe ve Tarım komisyonlarından kurulu Karma Komisyonun hazırlıyacağı raporun bizzat yasama organına sunulması yolundaki, bugünkü Anayasa sistemimiz içinde tatbiki da ayrıca mümkün olmayan sistemi kaldırmıştır. Bunun gibi, Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğünün kuruluşuna dair 7 Haziran 1949 tarihli ve 5433 sayılı Kanunla kurulmuş olan benzeri bir sistem de ilga edilmiş olmaktadır.

Komisyonumuz, metne, 1 nei geçici madde olarak bir madde eklemiş ve Millî Korunma Kanununun sağladığı sermayeyle ilgili olan Yüksek Denetim Kurulu raporlarının, bu sermaye hesabı tasfiye edilinceye kadar, aid oldukları kurumlara mütaallik raporlar gibi muameleye tâbi tutulacağını belirtmiştir.

Komisyonumuzun metne ilâve ettiği 2 nci geçici madde ile ise, Anayasanın 127 nci maddesi gereğince, bu kanunla tesis edilen denetim usulüne tâbi olmaası gereken şıklarda ve ezcümle, Millî Korunma Kanuniyle sağlanan bahis konusu sermayeden ayrılan fonların veya verilen sermayelerin genel veya katma bütçeli idarelere mütedavil sermaye olarak idare edilmesi şıkında, bu konudaki Sayıştay denetimi için gerekli kanuni esaslar henüz konmamış olduğundan, bugüne kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi dosyalarında birikmiş olan bu gibi raporların da bu kanuna tâbi tutularak tasfiyesi sağlanmıştır. Bu madde, Anayasamızın 7 nci geçici maddesine istinadetmektedir.

Komisyonumuz, kanun teklifinde mevcut geçici maddeyi, yasama organının tatile girmesi halinde çıkabilecek aksaklıkları bertaraf edici bir hüküm ilâve ederek kabul etmiştir.

Komisyonumuz, 9 ncu maddeyi 12 nci madde olarak aynen kabul etmiştir.

Komisyonumuz, 10 ncu maddeyi, 13 ncu madde olarak ve çok ufak bir redaksiyon değişikliğiyle kabul etmiştir.

Komisyonumuz, raporunun öncelik ve ivedilikle görüşülmesini teklif eyler.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Geçici Komisyon

Başkanı

Hatay

Ş. İnal

Sözcü

İstanbul

C. Kurca

Kars

K. Güven

Aydın

7 nci maddeye muhalifim.

İ. Sezgin

Malatya

A. Aksit

KANUN TEKLİFİ

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesinin düzenlenmesi hakkında Kanun

T. B. M. M. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu :

MADDE 1. — Kamu İktisadi teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenebilmesini sağlamak üzere, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunca seçilecek onbeş Cumhuriyet Senatosu Üyesi ile Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilecek otuzbeş milletvekilinden ibaret bir Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu kurulur. Bu Karma Komisyon üyeleri, her toplantı yılı başında seçilir.

Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunda mevcut siyasi parti grupları ve siyasi parti grubu mensubu olmyanlar, her Meclisin kontenjanı içinde o Meclisteki sayıları oranında temsil edilirler. Bir Mecliste siyasi parti grubu mensubu olmyanların oranı sadece bir kesirden ibaretse, bunlar o Meclisin kontenjanı içinde temsil edilmezler.

Her Mecliste hangi siyasi parti gruplarınınca ne kadar aday gösterileceği önceden o Meclisin Başkanlık Divanınca tesbit olunur. Siyasi parti grubu mensubu olmyanların temsili 2 nei fıkra gereğince mümkünse, onlara düşen sayı da Başkanlık Divanınca belirtilir. Başkanlık Divanınca tesbit edilen bu sayılara, oranları aksettirmemesi noktasından itiraz edilebilir. Bu takdirde, itiraz, ilgili Meclisin Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır. Siyasi parti grupları, kendilerine düşen sayı kadar aday gösterirler; siyasi parti grubu mensubu olmyanlar, kendileri veya ilgili Meclisin üyelerince aday gösterilirler. Meclisler genel kurullarında seçim gizli oyla yapılır; seçim sonucu, siyasi parti gruplarına ve siyasi parti grup mensubu olmyanlara ayrılmış sayılara uygun düşene kadar oylama tekaranlanır.

Bu Karma Komisyon üyeliği, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Millet Meclisinin ve Cumhuriyet Senatosunun diğer bütün Karma Komisyon, Komisyon ve geçici komisyonları üyeliğiyle bağdaşabilir.

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesinin düzenlenmesi hakkında Kanun

T. B. M. M. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu :

MADDE 1. — Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenebilmesini sağlamak üzere, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunca seçilecek onbeş Cumhuriyet Senatosu üyesi ile Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilecek otuzbeş milletvekilinden ibaret bir Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu kurulur. Bu Karma Komisyon üyeleri, her toplantı yılı başında seçilir.

Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunda mevcut siyasi parti grupları ve siyasi parti grubu mensubu olmyanlar, her Meclisin kontenjanı içinde o Meclisteki sayıları oranında temsil edilirler. Bir Mecliste siyasi parti grubu mensubu olmyanların yüzde oranı sadece bir kesirden ibaretse, bunlar o Meclisin kontenjanı içinde temsil edilmezler.

Her Mecliste hangi siyasi parti gruplarınınca ne kadar aday gösterileceği önceden o Meclisin Başkanlık Divanınca tesbit olunur. Siyasi parti grubu mensubu olmyanların temsili 2 nei fıkra gereğince mümkünse, onlara düşen sayı da Başkanlık Divanınca belirtilir. Başkanlık Divanınca tesbit edilen bu sayılara, oranları aksettirmemesi noktasından itiraz edilebilir. Bu takdirde, itiraz, ilgili Meclisin Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır. Siyasi parti grupları, kendilerine düşen sayı kadar aday gösterirler; siyasi parti grubu mensubu olmyanlar, kendileri veya ilgili Meclisin üyelerince aday gösterilirler. Meclisler Genel kurullarında seçim gizli oyla yapılır; siyasi parti gruplarının adayları ile siyasi parti grubu mensubu olmyanlardan gösterilen adaylar için oylama ayrı ayrı yapılır; seçim sonucu, siyasi parti gruplarına ve siyasi parti grubu mensubu olmyanlara ayrılmış sayılara uygun düşene kadar oylama tekaranlanır.

Bu Karma Komisyon üyeliği, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Millet Meclisinin ve Cumhuriyet Senatosunun diğer bütün Karma Komis-

Teklif

Başkanlık Divanı :

MADDE 2. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu Başkanlık Divanı, bir Başkan, bir Başkanvekili, bir Genel Sözcü ve bir Kâtipten kuruludur.

Başkanlık Divanı, kamu iktisadi teşebbüslerinin durumunu, genel iktisat politikası, işletmecilik ve faaliyetlerinin mevzuata uygunluğu noktalarından incelemek üzere, gerekli gördüğü raporları tâyin eder ve Altkomisyonları kurar.

Altkomisyonlarda Bakanlar Kuruluna katılan siyasi parti grupları temsil edilir.

Genel Sözcü, kamu iktisadi teşebbüslerinin genel durumu ile doğrudan doğruya ilgilenir.

T. B. M. M. nin Kamu İktisadi Teşebbüslerini denetlemesi :

MADDE 3. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu, Yüksek Denetim Kurulu veya kanunla onun yerini alacak kurulun raporlarıyla Bakanlar Kurulunun sevk edeceği veyahut kendisinin Başbakanlıktan talebedeceği diğer raporları inceler ve gerektiği takdirde, mahallinde araştırmalar yapar. Her teşebbüsün bilançosuyla kâr ve zarar hesaplarını ihtiva etmesi gereken bu raporlar, bir yıl önceki duruma ait olmak üzere her Mart ayı sonunda Millet Meclisi Başkanlığına Başbakanlıkça sunulur ve derhal Karma Komisyona havale edilir. Karma Komisyon, inceleme ve araştırmalarını raporun kendisine havale edilmesinden itibaren en çok doksan gün içinde tamamlar.

Karma Komisyonun raporu Cumhuriyet Senatosu genel kuruluna sevk edilir. Cumhuriyet Senatosu genel kurulu bu rapor üzerinde en çok on gün süren bir genel görüşme açar ve bu genel görüşme sonucunda, raporlar hakkındaki görüşlerini ve mevzuata aykırı fiillerden cezai veya malî sorumluluğu gerektirir gördüklerini Millet Meclisine bildirir.

Millet Meclisi Genel Kurulu, Karma Komisyon raporu üzerinde, Cumhuriyet Senatosunun 2 nci fıkra gereğince ulaştığı sonuçlarla birlikte, genel görüşme açar. Bu genel görüşme en çok

Geçici Ko.

yon, komisyon ve Geçici komisyonları üyeliğiyle bağdaşabilir.

Başkanlık Divanı :

MADDE 2. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu Başkanlık Divanı, bir Başkan, bir Başkanvekili, bir Genel Sözcü ve bir Kâtipten kuruludur.

Başkanlık Divanı, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin durumunu, genel iktisat politikası, işletmecilik ve faaliyetlerinin mevzuata uygunluğu noktalarından incelemek üzere, gerekli gördüğü raporları tâyin edebilir ve Alt - komisyonları kurabilir.

Genel Sözcü, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin genel durumu ile doğrudan doğruya ilgilenir.

T. B. M. M. nin Kamu İktisadi Teşebbüslerini denetlemesi :

MADDE 3. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu, Yüksek Denetim Kurulu veya kanunla onun yerini alacak kurul veya makamın raporlarıyla Bakanlar Kurulunun sevk edeceği veyahut kendisinin Başbakanlıktan talebedeceği diğer raporları inceler ve gerektiği takdirde, mahallinde araştırmalar yapar. Her teşebbüsün bilançosuyla kâr ve zarar hesaplarını ihtiva etmesi gereken bu raporlar, esas itibariyle bir yıl önceki duruma aid olmak üzere en geç her Kasım ayı sonunda Millet Meclisi Başkanlığına Başbakanlıkça sunulur ve derhal Karma Komisyona havale edilir. Karma Komisyon, inceleme ve araştırmalarını, raporun kendisine havale edilmesinden itibaren en geç doksan gün içinde tamamlar.

Karma Komisyonun bütün Kamu İktisadi Teşebbüslerini kapsayan raporu Cumhuriyet Senatosu Genel Kuruluna sevk edilir. Karma Komisyonun lüzumlu görmesi veyahut Cumhuriyet Senatosu veya Millet Meclisi Genel Kurulunun talebetmesi hallerinde, belli bir veya birkaç Kamu İktisadi Teşebbüsü için Karma Komisyon raporu ayrı olarak da Cumhuriyet Senatosu Genel Kuruluna sevk edilebilir.

Teklif

yirmi gün sürer. Bu genel görüşme sonucunda, Millet Meclisi Genel Kurulu, bilâncolarla kâr ve zarar hesaplarını onaylamak suretiyle kamu iktisadi teşebbüslerini ibra eder ve mevzuata aykırı fiillerden cezai veya malî sorumluluğu gerektirir gördüklerini, gereken kanuni işlem yapılmak üzere, Başbakanlığa bildirir; Anayasanın 90 nci maddesi hükümleri saklıdır.

Onaylanan bilâncolar ile kâr ve zarar hesapları, Resmî Gazetede, Millet Meclisinin 3 ncü fıkra gereğince alacağı kararla birlikte yayınlanır.

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin tarifi :

MADDE 4. — Ödenmiş sermayesinin en az yarısı kadar kamu tüzel kişilerince sağlanmış olan kurumlarda bu kurumların ödenmiş sermayesinin en az yarısını sağlamış oldukları diğer kurumlar, hukuki şekil ve mahiyetlerine, haklarında uygulanan kanunlara ve gördükleri hizmetlere bakılmaksızın, bu kanuna tâbidirler.

İdarenin özerk kuruluşlarının, mahallî idarelerin ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının 1 nci fıkraya uygun olarak kurdukları kurumlar ile bu kurumların 1 nci fıkraya uygun olarak kurdukları kurumlar, bu kanuna tâbi olmayıp denetimleri özel kanunlarına göre yapılır.

1 ve 2 nci fıkralarda zikri geçenlerden olmamakla beraber, kendilerine bâzı kamu yetkileri verilmiş olan özel kanunlara tâbi kurumlar hakkında da 1 nci fıkra hükmü uygulanır. Kamu yararına çalışan dernekler, bu fıkra hükmüne tâbi değildir.

Kamu niteliğindeki meslek kuruluşları bu kanun anlamında kamu tüzel kişisi sayılırlar.

1, 2 ve 3 ncü fıkralarda zikri geçen kurumlar da, bu kanun anlamında kamu tüzel kişisidirler.

Geçici Ko.

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu, bu rapor üzerinde en çok on gün süren bir genel görüşme açar ve bu genel görüşme sonucunda bilâncolar ve kâr ve zarar hesaplarının onaylanıp onaylanmaması hakkındaki görüşlerini Millet Meclisine bildirir.

Millet Meclisi Genel Kurulu, Karma Komisyon raporu üzerinde, Cumhuriyet Senatosunun 3 ncü fıkra gereğince ulaştığı sonuçlarla birlikte, genel görüşme açar. Bu genel görüşme en çok yirmi gün sürer. Bu genel görüşme sonucunda, Millet Meclisi Genel Kurulu, bilâncolarla kâr ve zarar hesaplarını onaylamak suretiyle kamu iktisadi teşebbüslerinin ibra edilmesi hususunu karara bağlar.

Onaylanan bilâncolar ile kâr ve zarar hesapları, Resmî Gazetede, Millet Meclisinin 4 ncü fıkra gereğince alacağı kararla birlikte yayınlanır. Millet Meclisi onaylamama kararı vermişse, bu karar da Resmî Gazetede yayınlanır.

Kamu iktisadi teşebbüslerinin tarifi :

MADDE 4. — Ödenmiş sermayesinin en az yarısı kamu tüzel kişilerince sağlanmış olan kurumlarda bu kurumların ödenmiş sermayesinin en az yarısını sağlamış oldukları diğer kurumlar, hukuki şekil ve mahiyetlerine, haklarında uygulanan kanunlara ve gördükleri hizmetlere bakılmaksızın, bu kanuna tâbidirler.

İdarenin özerk kuruluşlarının, mahallî idarelerin ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ödenmiş sermayesinin en az yarısını sağladıkları kurumlar ile bu kurumların ödenmiş sermayesinin en az yarısını sağlayarak kurdukları kurumlar, bu kanuna tâbi olmayıp denetimleri özel kanunlarına göre yapılır.

1 nci ve 2 nci fıkralarda zikri geçenlerden olmamakla beraber, kendilerine bâzı kamu yetki ve görevleri verilmiş olan özel kanunlara tâbi kurumlar hakkında da 1 nci fıkra hükmü uygulanır. Kamu yararına çalışan dernekler, bu fıkra hükmüne tâbi değildir.

Kamu iktisadi teşebbüsleri ve kamu niteliğindeki meslek kuruluşları, bu kanun anlamında kamu tüzel kişisi sayılırlar. 1, 2 ve 3 ncü fıkralarda zikri geçen kurumlar da, bu kanun anlamında kamu tüzel kişisidirler.

Teklif

Geçici Ko.

Umumi heyetin kaldırılması :

MADDE 5. — Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi teşekküllerin teşkilâtıyla idare ve murakabeleri hakkında 17 Haziran 1938 tarihli ve 3460 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin 1 nei bendi, muaddel 5 nei maddesi, 6 nei maddesi ve muaddel 24 ncü maddesinin 2, 3, 4, 5 ve 6 ncü fıkraları kaldırılmıştır.

Yukardaki fıkrada bahis konusu kanunun 39 neu maddesinin 1 nei fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«26 ncü madde gereğince kurulan müesseseler, Bakanlar Kurulu kararıyla, hissedarlarının Türk olması ve hisse senetlerinin nama muharrer bulunması şartıyla, limited veya anonim şirket haline konulabilir.»

Sayıştay denetimine tâbi daire ve dönersermayeler :

MADDE 5. — Anayasanın 127 nei maddesinin 1 nei fıkrası gereğince Sayıştayın denetimine tâbi olan genel ve katma bütçeli daireler ile bunların dönersermayelerinin denetimi bu kanuna tâbi değildir.

Ticaret Kanununa ve özel kanunlara tâbi umumi heyetler :

MADDE 6. — Bu kanun gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetimine tâbi olup da umumi heyetleri Ticaret Kanununa veya özel kanunlarına tâbi şirket ve kurumlar, ibra işlemini, ancak, Millet Meclisinin ibra kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra yerine getirebilirler. Millet Meclisinin ibra kararına rağmen, bu umumi heyetler, ibra kararı vermiyebilirler.

Yüksek Murakabe Heyetinin durumu :

MADDE 7. — 17 Haziran 1938 tarihli ve 3460 sayılı Kanuna ek 15 Temmuz 1960 tarihli ve 23 sayılı Kanunun 10 neu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 10. — Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi teşekküllerin teşkilâtıyla idare ve murakabeleri

Umumi Murakabe Heyetinin durumu :

MADDE 6. — 17 Haziran 1938 tarihli ve 3460 sayılı Kanuna ek 15 Temmuz 1960 tarihli ve 23 sayılı Kanunun 10 neu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«MADDE 10. — Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi teşekküllerin teşkilâtıyla idare ve mura-

Teklif

kabeleri hakkında 17 Haziran 1938 tarihli ve 3460 sayılı Kanununun 7 nci maddesi gereğince kurulan Yüksek Denetim Kurulu, Başbakanlığa bağlıdır. Başbakan, Yüksek Denetim Kurulu ile ilgili işlerin yürütülmesini bir Devlet Bakanına tevdi edebilir.

1 nci madde şumûlüne giren teşekküllerin murakabesi bu Kurul tarafından yapılır.

Özel idare ve belediyelere ait iktisadi teşebbüslerin murakabesi, bu idarelerin kendi organları tarafından yapılır.

Yüksek Denetim Kurulu 17 Haziran 1938 tarihli ve 3460 sayılı Kanununun 10 ncu maddesi gereğince hazırlıyacağı raporları, Başbakanlığa sunar. Raporların gereken organ, kurum, daire ve teşekküllere dağıtımını Başbakanlıkça yapılır.»

M. T. A. Umumi Heyetinin kaldırılması :

MADDE 7. — 14 Haziran 1935 tarihli ve 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Kanununun 17 ve 18 nci maddeleri kaldırılmıştır.

E. İ. E. D. Umumi Heyetinin kaldırılması :

MADDE 8. — 24 Haziran 1935 tarihli ve 2819 sayılı Elektrik İşleri Etüt Dairesi Teşkiline dair Kanununun 17 ve 18 nci maddeleri kaldırılmıştır.

Geçici Ko.

hakkında 17 Haziran 1938 tarihli ve 3460 sayılı Kanununun 7 nci maddesi gereğince kurulan Yüksek Denetim Kurulu, Başbakanlığa bağlıdır. Başbakan, Yüksek Denetim Kurulu ile ilgili işlerin yürütülmesini bir Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısına veya bir Devlet Bakanına tevdi edebilir.

1 nci madde şumûlüne giren teşekküllerin denetimi bu kurul tarafından yapılır.

Özel idare ve belediyelere ait iktisadi teşebbüslerin denetimi, bu idarelerin kendi organları tarafından yapılır.

Yüksek Denetim Kurulu, 17 Haziran 1938 tarihli ve 3460 sayılı Kanununun 10 ncu ve 24 ncu maddeleri gereğince hazırlıyacağı raporları, Başbakanlığa sunar. Raporların gereken organ, kurum, daire ve teşekküllere dağıtımını Başbakanlıkça yapılır.»

Umumi heyetin kaldırılması :

MADDE 8. — 1. Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi teşekküllerin teşkilâtıyla idare ve murakabeleri hakkında 17 Haziran 1938 tarihli ve 3460 sayılı Kanununun 4 ncu maddesinin 1 nci bendi, muaddel 5 nci maddesi, 6 nci maddesi ve muaddel 24 ncu maddesinin 2, 3, 4, 5 ve 6 nci fıkraları kaldırılmıştır.

2. Yukardaki bentte bahis konusu kanunun 39 ncu maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«26 nci madde gereğince kurulan müesseseler, Bakanlar Kurulunun teklifi üzerine bir kanunla, hissedarlarının Türk olması ve hisse senetlerinin nama muharrer bulunması şartıyla, limitet veya anonim şirket haline konulabilir.»

M. T. A. Umumi Heyetinin kaldırılması :

MADDE 9. — 14 Haziran 1935 tarihli ve 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Kanununun 17 ve 18 nci maddeleri kaldırılmıştır.

E. İ. E. D. Umumi Heyetinin kaldırılması :

MADDE 10. — 24 Haziran 1935 tarihli ve 2819 sayılı Elektrik İşleri Etüt Dairesi teşkiline dair Kanununun 17 ve 18 nci maddeleri kaldırılmıştır.

Geçici Ko.

Özel yasama denetimi usullerinin kaldırılması :

MADDE 11. — Bu kanunun yürürlüğe girmesine kadar, denetlenmesi görevi, yasama meclislerinin bu kanunun 1 nci maddesiyle kurulu Karma Komisyondan gayri komisyonlarına verilmiş olan kurumların özel denetim usulleri kaldırılmıştır.

M. K. K. gereğince verilmiş sermaye ile ilgili raporlardan Kamu İktisadi Teşebbüslerine aidolanlar :

GEÇİCİ MADDE 1. — 18 Ocak 1940 tarihli ve 3780 sayılı Millî Korunma Kanununun 45 nci maddesi gereğince verilen sermayeden sağlanan sermaye ve ayrılan fonlar hakkında aynı kanunun 51 nci maddesi gereğince Yüksek Denetim Kurulunun hazırladığı ve işbu kanunun 4 nci maddesine giren kurumlardan kendilerine bahis konusu sermayeden sermaye sağlanmış veya fon verilmiş olanlara aidolan raporlar, bahis konusu kurumların doğrudan doğruya kendilerine aidolarak Yüksek Denetim Kurulunca hazırlanan raporlar hakkında uygulanan işleme tâbi tutulur.

M. K. K. gereğince verilmiş sermaye ile ilgili diğer raporlar :

GEÇİCİ MADDE 2. — 18 Ocak 1940 tarihli ve 3780 sayılı Millî Korunma Kanununun 51 nci maddesi gereğince düzenlenmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmiş bulunan raporlardan işbu kanunun yürürlüğe girmesine kadar muamelesi tamamlanmamış olan ve işbu kanunun 4 nci maddesine giren kurumlarla ilgisi olmayan raporlar hakkında da, 1 nci geçici madde hükmü bir defaya mahsus olmak üzere uygulanır.

İlk kuruluş :

GEÇİCİ MADDE 3. — 1 nci maddede bahis konusu Karma Komisyonun seçimi, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren onbeş gün içinde tamamlanır. Bu kanunun yürürlüğe girmesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin tâtil zamanına

İncelenmemiş raporlar :

GEÇİCİ MADDE — 1 nci maddede bahis konusu Karma Komisyonun seçimi, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren onbeş gün içinde tamamlanır.

Karma Komisyon, bu kanunun yürürlüğe gir-

Teklif

mesinden önce mevcut mevzuat gereğince onaylanmamış rapor, bilânço ve kâr ve zarar hesaplarını, bu kanun hükümleri dairesinde derhal görüşmeye başlar ve raporunu Yasama meclislerine sevk eder.

Yürürlük tarihi :

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 10. — Bu kanunun yasama organıyla ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi; diğer hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Geçici Ko.

rashyorsa, seçimler, ilk olağan toplantıdan itibaren aynı süre içinde tamamlanır.

Karma Komisyon, bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce mevcut mevzuat gereğince onaylanmış bilânço ve kâr ve zarar hesaplarını bu kanun hükümleri dairesinde derhal görüşmeye başlar ve raporunu yasama meclislerine sevk eder.

Yürürlük tarihi :

MADDE 12. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 13. — Bu kanunun yasama organıyla ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi ve diğer hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür. 8